

Lovforslag nr. L 128. Fremsat den 18. december 1996 af miljø- og energiministeren (Svend Auken)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v.

(Spildevandsrensning i det åbne land m.v.)

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 590 af 27. juni 1994, som ændret senest ved lov nr. 395 af 22. maj 1996, foretages følgende ændringer:

1. I § 29 indsættes som 3. pkt.:

»Miljøministeren kan desuden fastsætte regler om hel eller delvis ophævelse af tilslutningsret og -pligt til offentlige spildevandsanlæg.«

2. I § 30 indsættes efter *stk. 4* som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Kommunalbestyrelsen kan under de i *stk. 1* nævnte forudsætninger påbyde ejendomme med udledninger af spildevand fra anlæg med en kapacitet på 30 personækvivalenter eller derunder, at den nødvendige forbedring eller fornyelse af anlægget skal ske ved etablering af nedsivning, såfremt der kan nedsives i området. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.«

Stk. 5 bliver herefter *stk. 6*.

3. § 32, *stk. 1* affattes således:

»Kommunalbestyrelsen udarbejder en plan for bortskaffelse af spildevand. Planen skal indeholde oplysninger om,

- 1) eksisterende og planlagte kloakeringsområder og renseforanstaltninger,
- 2) områder, hvor kommunalbestyrelsen er indstillet på at ophæve tilslutningsretten og -pligten helt eller delvist,

- 3) den eksisterende tilstand af kloakanlæg, samt planlagte fornyelser af disse,
- 4) eksisterende områder uden for kloakeringsområder, hvor der sker nedsivning, og planlagte områder uden for kloakeringsområder, hvor der skal ske afledning til nedsivningsanlæg,
- 5) eksisterende områder uden for kloakeringsområder, hvor der sker rensning svarende til et bestemt rensniveau, og planlagte områder, udenfor kloakeringsområder, hvor der skal ske rensning svarende til et bestemt rensniveau,
- 6) hvilke anlæg, der etableres på kommunal, og hvilke der etableres på privat foranstaltning, og
- 7) efter hvilken tidsfølge projekterne forudsættes at være udarbejdet og anlæggene udført.«

§ 2

I lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 644 af 21. juli 1992, foretages følgende ændringer:

1. § 2, *stk. 6*, ophæves.

Stk. 7 og *8* bliver herefter *stk. 6* og *7*.

2. § 3, *stk. 3, 4* og *5* affattes således:

»*Stk. 3.* Ejendomme, der ikke tidligere har været inddraget under et offentligt spildevandsanlæg, pålignes et standardtilslutningsbidrag. Tilslutningsbidraget forfalder, når

ejendommen tilsluttes eller kan tilsluttes spildevandsanlægget.

Stk. 4. Standardtilslutningsbidraget udgør 30.000 kr. eksklusiv moms for en boligenhed. For erhvervs ejendomme fastsættes standardtilslutningsbidraget til 30.000 kr. eksklusiv moms pr. 800 m² grundareal. For erhvervs ejendomme i landzone beregnes et tillagt grundareal ud fra bebygget areal og en skønnet bebyggelsesprocent.

Stk. 5. For ejendomme, der ikke er tilsluttet for tag- og overfladevand, skal tilslutningsbidraget fastsættes til 60 pct. af de i stk. 4 nævnte bidrag.«

3. I § 3 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* En ejendom, som har fået ophævet tilslutningsretten og -pligten helt eller delvist, kan ved hel eller delvis generhvervelse af retten og pligten til at aflede spildevand pålignes tilslutningsbidrag. Tilslutningsbidraget kan ikke overstige de af kloakforsyningen afholdte udgifter i forbindelse med generhvervelsen af retten og pligten til at aflede og kan maksimalt udgøre det i stk. 4 nævnte beløb. Såfremt ejendommen ved ophævelse af tilslutningsretten og -pligten har fået tilbagebetalt et beløb efter § 4 a, skal tilslutningsbidraget dog som minimum udgøre dette beløb.«

4. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde foretage en hel eller delvis tilbagebetaling eller kræve en økonomisk kompensation ved ophævelse af en ejendoms tilslutningsret og -pligt til et offentligt spildevandsanlæg. Tilbagebetalingsbeløbet kan højst fastsættes til

det standardtilslutningsbidrag, som ejendommen ville kunne opkræves på tilbagebetalings-tidspunktet, såfremt den skulle tilsluttes.

Stk. 2. Ejendomme, der alene udtræder for tag- og overfladevand, kan maksimalt få 40 % af det i stk. 1 nævnte maksimumsbeløb tilbagebetalt. Tilbagebetalingen skal gøres betinget af etablering af alternativ bortskaffelse.»

5. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. I tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen giver helårsboliger påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 4 om forbedret spildevandsrensning for en eksisterende udledning, skal påbuddet følges af et tilbud om et kontraktligt medlemskab af kloakforsyningen.

Stk. 2. Medlemskab af kloakforsyningen efter stk. 1 indebærer, at kommunalbestyrelsen skal forestå udførelse, drift og vedligeholdelse af det påbudte spildevandsanlæg på ejerens vegne, mod at ejendommen betaler standardtilslutningsbidrag og vandafledningsbidrag svarende til en ejendom, der er tilsluttet et offentligt spildevandsanlæg, jf. §§ 2 og 3.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 1997.

§ 4

Stk. 1. Ændringerne i lov om betalingsregler for spildevandsanlæg finder anvendelse på alle betalingsvedtægter, der udarbejdes efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Der skal senest den 1. juli 1998 være udarbejdet en fælles betalingsvedtægt for kommunen i overensstemmelse med loven.«

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslagets hovedsigte er at sikre en forbedret spildevandsrensning i det åbne land.

Folketinget vedtog i 1987 Vandmiljøplanen, der primært fokuserede på beskyttelsen af de marine vandområder og grundvandet, og som medførte en forøget indsats overfor renseanlæggene og de større enkeltudledere med hensyn til rensningen af spildevand.

Resultaterne fra Vandmiljøplanens overvågningsprogram har vist, at vandområderne lokalt ikke har opnået de udlagte målsætninger trods reduktioner af stofferne i spildevandsudledningerne fra de kommunale renseanlæg og de store enkeltudledere samtidig med, at den spredte bebyggelses andel af punktkildeudledningerne til de ferske vandområder udgør en forholdsmæssig stor andel af de samlede punktkildeudledninger.

På baggrund heraf, er der opstået et behov for at forbedre spildevandsrensningen i det åbne land.

Lovforslaget bygger på de forslag til ændring af den gældende lovgivning, som det af miljø- og energiministeren nedsatte udvalg til opfølgning på Spildevandsreddegørelse 1995 (spildevandsudvalget) har peget på i Betænkning om spildevandsafledningen i det åbne land m.v. 1996. Udvalget har i sin betænkning stillet forslag om ændring af miljøbeskyttelsesloven samt af lov om betalingsregler for spildevandsanlæg (betalingsvedtægtsloven).

Lovforslaget indeholder ændringer af miljøbeskyttelsesloven og enkelte ændringer i betalingsvedtægtsloven, der i hovedtræk følger lovforslagene i betænkningen fra spildevandsudvalget. I betalingsvedtægtsloven er dog alene medtaget de forslag til ændringer, som har direkte tilknytning til ændringerne i miljøbeskyttelsesloven, og som vedrører tilslutningsbidraget. De øvrige forslag til ændring af betalingsvedtægtsloven, der vedrører det løbende vandafledningsbidrag, er ikke medtaget, da spildevandsudvalget har foreslået, at der nedsættes et udvalg til at se på en mulig opdeling af vandafledningsbidraget i en fast og en variabel del, og da de æ-

dringer, der vedrører det løbende vandafledningsbidrag mest hensigtsmæssigt kan afvente dette udvalgsarbejde.

2. Hovedindholdet af lovforslaget

2.1. Påbud om forbedret rensning i det åbne land

I betænkningen fra spildevandsudvalget er der peget på, at der udover den eksisterende mulighed for påbud om forbedret rensning efter miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 4 skal gives kommunalbestyrelsen mulighed for at påbyde nedsivning og en bestemt type af rensning i henhold til en typegodkendelsesordning overfor den spredte bebyggelse i det åbne land. Det åbne land/den spredte bebyggelse er nærmere defineret under bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Lovforslaget indeholder i tråd hermed forslag til, at kommunalbestyrelsen skal kunne påbyde nedsivning til ejendomme med udledninger af spildevand fra anlæg med en kapacitet på 30 personækvivalenter eller derunder. Der er i den nuværende miljøbeskyttelseslovs § 30, stk. 4 allerede hjemmel til at påbyde et bestemt renseniveau, såfremt der etableres en typegodkendelsesordning.

Lovforslaget indeholder ikke hjemmel til etablering af en typegodkendelsesordning, idet der i miljøbeskyttelseslovens § 7, nr. 5 og 6 allerede er hjemmel for ministeren til at fastsætte regler om typegodkendelse af minirensanlæg. Denne hjemmel skal udnyttes til udstedelse af en bekendtgørelse om en typegodkendelsesordning.

2.2 Spildevandsplaners indhold og tilvejebringelse

Spildevandsudvalget har i betænkningen peget på, at kommunalbestyrelsen i spildevandsplanen skal klassificere renseniveauer i henhold til typegodkendelsesordningen i de recipientfølsomme områder, således at klassificeringen kan udgøre et grundlag for udstedelse af konkrete påbud. Udvalget har endvidere peget på, at kloakerenovering bør indarbejdes i de kommunale spildevandsplaner på samme måde som andre kloakeringsopgaver. Udvalget har endelig peget på, at det af spildevandsplanen bør

fremgå i hvilke områder, kommunalbestyrelsen er indstillet på at ophæve tilslutningspligten til kommunale spildevandsanlæg helt eller delvist.

Lovforslaget indeholder i tråd hermed forslag til, at de nævnte oplysninger skal fremgå af kommunens spildevandsplan.

Spildevandsudvalget har i betænkningen anbefalet en opstramning af proceduren for tilvejebringelse af spildevandsplaner, således at kommunen skal have revideret sin spildevandsplan med hensyn til spildevandsafledningen i det åbne land senest 1 1/2 år efter lovens vedtagelse, dog tidligst et år efter, at det første gang af en vedtaget regionplan eller et tillæg hertil fremgår, i hvilke delområder, der skal gennemføres en forbedret rensning af spildevandet fra det åbne land/den spredte bebyggelse. Udvalget har endvidere anbefalet, at der sker en løbende opfølgning af resultaterne af stramningen, i form af årlige indberetninger fra amterne.

Lovforslaget indeholder ingen konkrete bestemmelser herom, da det vurderes, at der allerede er hjemmel til at fastsætte nærmere regler i den nugældende miljøbeskyttelseslovs § 32, stk. 4, hvorefter ministeren kan fastsætte nærmere regler om spildevandsplanlægningen herunder om tidsfrister og procedure herfor.

2.3 Hel eller delvis ophævelse af tilslutningsretten og -pligten

Miljøklagenævnets traf den 12. august 1994 en principiel afgørelse om ophævelse af tilslutningspligt, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1. Retstilstanden er herefter, at det er kommunalbestyrelsen som kompetent myndighed for spildevandsplanlægningen, jf. miljøbeskyttelsesloven § 32, der som led i administrationen af spildevandsplanen træffer endelig afgørelse om, hvorvidt en allerede tilsluttet ejendom kan opnå fritagelse for tilslutningspligten, og hvorvidt en afgørelse herom kræver en formelig ændring af spildevandsplanen.

Spildevandsudvalget har fundet, at der skal være adgang til at ophæve tilslutningsretten og -pligten, men har foreslået, at der fastsættes nærmere regler for, hvorledes en udtræden af kloakfællesskabet kan finde sted.

Lovforslaget indeholder i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger forslag til en bemyndigelse til ministeren om at fastsætte nærmere regler om hel eller delvis ophævelse af tilslutningsret og -pligt til offentlige spildevandsanlæg.

2.4 Finansiering af forbedret rensning i det åbne land

Spildevandsudvalget har i sin betænkning ikke kunnet blive enig om at pege på en bestemt finansieringsløsning. Et flertal af udvalget har således peget på en selvfinansiering suppleret med en tilskudsordning, der ikke finansieres af kloakforsyningen eller kommunen men derimod af staten. Et mindretal af udvalget har peget på en solidarisk løsning, hvorefter kloakforsyningen skal være forpligtet til at tilbyde medlemsskab af kloakforsyningen.

Lovforslaget indeholder i overensstemmelse med mindretallets indstilling forslag til, at kommunalbestyrelsen skal lade påbud til helårsboliger om forbedret rensning for en eksisterende udledning fra et anlæg med en kapacitet på 30 personækvivalenter eller derunder ledsage af et tilbud om et kontraktligt medlemskab af kloakforsyningen, således at kloakforsyningen forestår udførelse, drift og vedligeholdelse af anlægget på ejerens vegne, mod at ejendommen betaler standardtilslutningsbidrag og vandafledningsbidrag svarende til en ejendom, der er tilsluttet et offentligt spildevandsanlæg.

Det påbudte anlæg skal være privatejet, idet ejeren skal være forpligtet kontraktligt til at lade kloakforsyningen forestå udførelse, drift og vedligeholdelse af anlægget.

2.5 Betalingsvedtægtsloven

2.5.1 Standardtilslutningsbidrag.

Udvalget har i sin betænkning anbefalet, at der indføres et standardtilslutningsbidrag, og at ejendomme i landzone sidestilles med ejendomme i byzone.

Lovforslaget indeholder i overensstemmelse hermed et forslag om, at ejendomme, der ikke tidligere har været inddraget under et offentligt spildevandsanlæg pålignes et standardtilslutningsbidrag, der udgør 30.000 eksklusiv moms pr. boligenhed. For erhvervsjendomme fastsættes standardtilslutningsbidraget til 30.000 kr. eksklusiv moms pr. 800 m² grundareal. For erhvervsjendomme i landzone beregnes et tillagt grundareal ud fra bebygget areal og en skønnet bebyggelsesprocent. Ejendomme, der ikke er tilsluttet for tag- og overfladevand skal kun betale 60 pct. af standardtilslutningsbidraget.

2.5.2 Tilbagebetaling ved udtræden

Udvalget har i tilknytning til reglerne om ophævelse af tilslutningsretten og -pligten foreslået, at der i betalingsloven indsættes en hjemmel til i visse tilfælde at foretage en tilbagebetaling af tilslutningsbidraget.

Lovforslaget indholder i overensstemmelse hermed en regel, hvorefter udgangspunktet er, at der ikke skal ske en tilbagebetaling, men hvor tilbagebetaling kan ske i særlige tilfælde, f.eks. med henblik på etablering af faskiner til regnvand.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

3.1 Staten

Forslaget ses ikke at have væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

3.2 Amterne

Der pålægges ikke amterne nye opgaver med forslaget, og det skønnes derfor ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for amterne.

3.3 Kommunerne

Kommunerne får med forslaget mulighed for at påbyde nedsivning i det åbne land i stedet for bare at påbyde en forbedret rensning, ligesom den nuværende påbudsmulighed understøttes af en typegodkendelsesordning, hvilket må antages at lette kommunernes arbejde betydeligt på påbudsområdet.

Kommunerne får desuden øget deres oplysningspligt i spildevandsplanerne. Da kommunerne i forvejen er forpligtede til at udarbejde en spildevandsplan med de i miljøbeskyttelseslovens § 32 angivne oplysninger, og da kommunerne i forvejen er forpligtede til at stå for kloakreoveringen, skulle der være tale om en forholdsvis begrænset forøget arbejdsbyrde, idet de fleste oplysninger i forvejen må formodes at være kendt i kommunerne.

Ændringer af betalingsvedtægtsloven får ingen økonomiske eller administrative konsekvenser, da der er tale om et brugerfinansieret område.

Samlet set forventer Miljøstyrelsen, at lovforslaget vil give anledning til en besparelse for kommunerne. Der er udsendt et særskilt notat herom til Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Københavns- og Frederiksberg Kommune.

4. Miljømæssige konsekvenser

Det vurderes, at forslaget vil have positive miljømæssige konsekvenser. Det forventes således, at forslaget vil medføre en forbedret rensning i det åbne land, og en højere grad af opfyldelse af vandområdernes målsætninger. Det skyldes, at kommunerne får bedre muligheder for at påbyde en forbedret spildevandsrensning i det åbne land.

5. Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Der foreligger ikke undersøgelser af om og eventuelt i hvilket omfang, forslaget har erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det vurderes, at muligheden for at tilbagebetale tilslutningsbidrag kan få positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, mens standardiseringen af tilslutningsbidraget i visse kommuner kan medføre, at såvel virksomheder som andre ejendomme, der ikke tidligere har været inddraget under et offentligt spildevandsanlæg, kan blive mødt med et højere tilslutningsbidrag, hvis en kommune ikke tidligere har udnyttet lovens maksimum.

Påbud i det åbne land om nedsivning vedrører alene anlæg med en kapacitet på 30 personækvivalenter eller derunder. De erhvervsøkonomiske konsekvenser heraf forventes på baggrund af anlæggenes størrelse at være begrænsede.

Typegodkendelsesordningen, der skal udarbejdes i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 7, forventes at kunne give et eksportpotentiale, idet anlæg, der er godkendt i Danmark, lettere vil kunne sælges i udlandet.

6. Forholdet til EU-retten

Det vurderes, at forslaget ikke indeholder EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den nugældende regel i miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4 om tilslutningspligt er blevet fortolket således, at ejendomme ikke alene har en pligt men også en ret til at tilslutte sig. Reglen afgør ikke, hvilke ejendomme, der skal være omfattet af tilslutningsretten og -pligten. Dette afgøres af kommunalbestyrelsen gennem den afgrænsning af kloakeringsoplande, der finder sted som led i spildevandsplanlægningen, jf. miljøbeskyttelsesloven § 32. Der er ingen nærmere regler om ophævelse af tilslutningsretten og -pligten eller om de betalingsmæssige konsekvenser af en sådan ophævelse.

Den nuværende retstilstand bygger på Miljøklagenævnets afgørelse af 12. august 1994, der tilsidesatte en administrativ praksis om, at en ejendom, der var tilsluttet offentlig kloak, var omfattet af en endelig tilslutningsret og -pligt.

Spildevandsudvalget har fundet det hensigtsmæssigt at opretholde Miljøklagenævnets fortolkning af miljøbeskyttelsesloven, men har samtidig tilkendegivet, at der kan være behov for at fastsætte nærmere

regler for, hvorledes en udtræden af kloakfællesskabet kan finde sted, hvilket grundlag, der skal være tilvejebragt forud for en beslutning om ophævelse af tilslutningspligten, og hvilke økonomiske konsekvenser en sådan udtræden skal have.

Udvalget har anbefalet, at udtrådte ejendomme ligestilles med ejendomme, der ikke tidligere har været tilsluttet det kommunale rensaneanlæg.

Udvalget har foreslået, at følgende procedure skal overholdes ved en hel eller delvis udtræden af kloakfællesskabet:

1. Tilladelse til alternativ bortskaffelse (typisk en amtslig udledningstilladelse) meddeles under forudsætning af:

- at tilladelse til alternativ bortskaffelse eller afledning er meddelt i overensstemmelse med regionplanens retningslinier for kvaliteten og anvendelsen af vandløb, søer og kystvande samt anvendelsen og beskyttelsen af grundvandet,
- at Vandmiljøplanens krav ikke tilsidesættes,
- at en ændret udledning ikke resulterer i, at den samlede spildevandsmængde renses dårligere end hidtil,
- at en udtræden af fællesskabet ikke medfører en omgåelse af forudsætningerne for Vandmiljøplanens krav.

2. Tilladelse til hel eller delvis udtræden af kloakfællesskabet meddeles af kommunalbestyrelsen under forudsætning af:

- at der er enighed herom mellem kommunalbestyrelsen og grundejeren,
- at kloakforsyningens samlede økonomi ikke forringes væsentligt,
- at kloakforsyningen fortsat kan fungere teknisk forsvarligt.

Lovforslagets hjemmel til miljøministeren til at fastsætte regler om hel eller delvis ophævelse af tilslutningsretten og -pligten skal bruges til at fastsætte nærmere regler om udtræden i tråd med udvalgets anbefalinger. De nærmere regler herom vil blive fastsat i bekendtgørelse nr. 310 af 25. april 1994 (spildevandsbekendtgørelsen) og en tilhørende vejledning.

En hel eller delvis ophævelse af tilslutningsretten og -pligten bør medføre en ændring i spildevandsplanen, så det af denne udtrykkeligt fremgår, hvilke ejendomme, der er tilsluttet den offentlige kloak, og i hvilket omfang de er tilsluttede, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 1, og lovforslagets § 1, nr. 3.

Til nr. 2

I Betænkning om spildevandsafledning i det åbne land m.v. 1996, har spildevandsudvalget vurderet, at ca. 40% af ejendommene i det åbne land, svarende til

ca. 64.000 ejendomme, skal have etableret en forbedret spildevandsrensning. Det er vurderet, at ca. halvdelen af disse ejendomme vil kunne etablere nedslivningsanlæg, mens de øvrige ejendomme må etablere minirensaneanlæg. De samlede anlægskomkostninger er beregnet til 2,2 mia. kr. på landsplan.

Påbud om forbedret rensning gives efter miljøbeskyttelseslovens § 30. Forudsætningen for at give et sådant påbud er, at spildevandsanlægget ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt. Hvad der nærmere skal forstås ved miljømæssigt forsvarligt er fastlagt i administrativ praksis og domstolsafgørelser.

Miljøstyrelsen har ved skrivelse af 16. februar 1995 til Amtsrådsforeningen udmeldt hvilke forudsætninger, der efter Miljøstyrelsens opfattelse skal være opfyldt, ved meddelelse af et påbud om forbedret rensning i det åbne land. Disse forudsætninger er:

- at ejendommens afløbsforhold, herunder udledningssted skal være dokumenteret (normalt ved inspektion for at undgå uoverensstemmelse mellem de registrerede og de faktiske afløbsforhold),
- at ejendommen skal bidrage til en forurening af den omhandlede recipient, og
- at recipienten dokumenteret skal være forurennet i et omfang, der gør, at den vedtagne målsætning ikke er opfyldt.

Det er således ikke afgørende, om den enkelte ejendoms bidrag til forurening er stort eller lille, idet ingen ejendom har krav på en ret til at forurene i et eller andet omfang. Dog skal indgrebet være en forholdsmæssig passende reaktion, jf. proportionalitetsprincippet.

Der kan til påbuddets udstedelse eller efterkommelse ikke knyttes et krav om, at ejendommens bidrag til forureningen er dokumenteret gennem konkrete målinger eller analyser. Derimod anses det for afgørende, at forureningen er dokumenteret ved en bedømmelse af miljøkvaliteten og en vurdering i relation til den aktuelle målsætning.

Ifølge domstolspraksis er det forhold, at en ejendoms afløb faktisk forurener recipienten tilstrækkeligt grundlag for kommunen til at kræve spildevandet rensat. Der kan ikke kræves dokumentation for, at ejendommens afløb forurener væsentligt set i forhold til de andre ejendomme på egnen, idet en ejendom ikke har nogen ret til at forurene i et eller andet ubestemt, mindre omfang. Et generelt krav om spildevandsrensning af en vis mindste effektivitet er således sagligt begrundet og hjemlet i loven uden nærmere analyse af spildevandet.

En række kommuner har fremført, at de retlige formkrav har virket blokerende for indsatsen i det åbne land. Det har desuden været af betydning, at

udgiften til en forbedring af spildevandsafledningen i den spredte bebyggelse i en række tilfælde kan blive relativt høj for den enkelte grundejer.

Udvalget har på den baggrund peget på, at der er behov for bedre værktøjer til at sikre en forbedret spildevandsafledning i det åbne land for at forbedre vandkvaliteten i vandområderne og dermed opnå de i regionplanerne fastlagte målsætninger for vandområderne.

Spildevandsudvalget har anlagt følgende definition af det åbne land/spredt bebyggelse:

»Ved det åbne land/spredt bebyggelse forstås spildevandsudledninger fra alle ejendomme med en spildevandsbelastning mindre end 30 personækvivalenter uden for kommunale kloakoplande, dog undtaget virksomheder med en godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, der samtidig har en spildevandstilladelse efter kapitel 4 i miljøbeskyttelsesloven.«

Ud fra en teknisk og økonomisk vurdering har udvalget ikke fundet det hensigtsmæssigt, at en forbedring af spildevandsafledningen for den spredte bebyggelse i det åbne land alene sker ved kloakering, det vil sige udvidelse af de nuværende kloakoplande og afskæring af spildevandet til centrale renselanlæg.

Spildevandsudvalget har anbefalet, at der gives mulighed for, at kommunerne, udover den eksisterende mulighed for påbud om forbedret rensning, direkte kan give påbud om nedsivning til ejendomme, der i dag har udledning af spildevand til vandområder.

De eksisterende betingelser for at kommunen kan tillade etablering af nedsivningsanlæg i § 27 i spildevandsbekendtgørelsen skal være opfyldt, også i forbindelse med påbud om nedsivning.

Udvalget har foreslået følgende procedure for meddelelse af påbud:

Kommunen gennemfører først en undersøgelse, der kan sandsynliggøre, at der er mulighed for nedsivning, idet der særligt skal lægges vægt på hydrogeologiske forhold, afstand til grundvandsspejl og beskyttelseszoner i forhold til grundvandsindvinding. En sådan kortlægning vil dog være af overordnet karakter og kan ikke tage højde for forhold, der er specielle for den enkelte ejendom. Her må det vurderes at være tilstrækkelig dokumentation, at kommunen har sandsynliggjort en given placering på grunden, der respekterer kravene i spildevandsbekendtgørelsens § 27, alternativt § 16.

Grundejeren skal, efter at kommunalbestyrelsen har givet et påbud om nedsivning, gennemføre de nødvendige detaljerede forundersøgelser, både med hensyn til endelig placering af anlægget, med hensyn til afstandskrav til grundvandsspejl og med hensyn

til vandindvinding med videre efter spildevandsbekendtgørelsens § 27.

Kommunen bør yde grundejeren vejledning i forbindelse med udarbejdelse af et nedsivningsprojekt, dog må hjælp til den konkrete projektering søges hos en konsulent.

Påbud om nedsivning skal varsles efter miljøbeskyttelseslovens § 75. Reglen om forvarsling giver ejeren mulighed for at gøre indsigelse mod et påbud om etablering af nedsivningsanlæg, idet helt lokale forhold f.eks. kan være til hinder for en sådan nedsivningsløsning. I så tilfælde vil ejeren skulle fremkomme med et alternativt forslag til forbedret spildevandsafledning.

Spildevandsudvalget har endvidere anbefalet, at kommunalbestyrelsen skal have mulighed for at give påbud om et bestemt rensniveau i henhold til en typegodkendelsesordning for minirenselanlæg.

Ved minirenselanlæg forstås både de minirenselanlæg (det vil sige kompakte små mekanisk-biologiske renselanlæg), der fungerer efter samme principper som et mekanisk-biologisk renselanlæg, og de lavteknologiske anlæg såsom rodzoneanlæg og sandfilteranlæg.

Udvalget foreslår, at der udarbejdes en typegodkendelsesordning for minirenselanlæg, der f.eks. kan have følgende inddeling:

A: Almindeligt krav til organisk stof

B: Almindeligt krav til organisk stof og krav til fosfor

C: Skærpet krav til organisk stof, krav til fosfor og krav til ammonium-kvælstof

Anlægsleverandørerne skal ansøge om typegodkendelse i en eller flere af klasserne.

Kommunen kan herefter meddele påbud om en given klasse med krav om anvendelse af et typegodkendt anlæg på baggrund af vandområdernes følsomhed.

Udvalget anbefaler, at der i forbindelse med udarbejdelsen af en typegodkendelsesordning vil blive taget stilling til, hvorvidt der skal stilles krav om, at anlæg, der er opført i henhold til en typegodkendelsesordning, skal have eller være tilsluttet en landsdækkende serviceordning for sådanne anlæg, således at der kan stilles lovmæssigt krav om en regelmæssig serviceordning.

Der er efter de gældende regler som udgangspunkt ikke klageadgang på udlednings- og nedsivningstilladelser mindre end 30 personækvivalenter, og udvalget har vurderet, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at indføre denne for påbud om nedsivning m.v.

På baggrund af udvalgets forslag, er der i lovforslaget indsat hjemmel til, at kommunerne under for-

udsætning af, at de almindelige dokumentationskrav i forbindelse med påbud om forbedret rensning er opfyldt, kan påbyde ejendomme med anlæg med en kapacitet på 30 personækvivalenter eller derunder, at den nødvendige forbedring eller fornyelse af anlægget, skal ske ved nedsivning. I overensstemmelse med udvalgets overvejelser og den hidtidige retstilstand kan sådanne påbud ikke påklages til anden administrativ myndighed.

I det omfang nedsivning ikke er mulig, kan kommunalbestyrelsen give påbud om forbedret rensning efter den gældende bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 4, herunder påbyde et bestemt rensniveau i henhold til den typegodkendelsesordning, der skal udarbejdes i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 7, nr. 5 og 6.

Forslaget gælder for alle ejendomme i det åbne land, det vil sige både for helårsboliger og for sommerhuse. Det vil dog få størst praktisk relevans for helårsboligerne, idet ca. 80 % af sommerhusene allerede i dag har nedsivning.

Det skal fremgå af kommunens spildevandsplan, i hvilke områder, der skal være nedsivningsanlæg, og i hvilke områder, der skal ske rensning svarende til et bestemt rensniveau i en typegodkendelsesordning, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Et påbud om nedsivning forudsætter, at det er sandsynliggjort, at der kan nedsives i området. Kravene til denne sandsynliggørelse skal uddybes i spildevandsbekendtgørelsen og en tilhørende vejledning, hvor det tillige skal præciseres, hvem, der skal forestå de detaljerede forundersøgelser med henblik på nedsivning, og hvem, der skal betale for dem.

Det forventes, at forslaget med hjemmel til at påbyde nedsivning og udarbejdelsen af en typegodkendelsesordning vil resultere i flere påbud om forbedret rensning i det åbne land, og som følge heraf en forbedret rensning, der kan afspejles i målsætningsopfyldelsen for recipienterne.

Til nr. 3

Miljøbeskyttelseslovens § 32 indeholder krav til, hvilke oplysninger en kommunes spildevandsplan skal indeholde.

Spildevandsudvalget har peget på 3 forhold, der ligeledes bør fremgå af kommunens spildevandsplan:

1. en klassificering af rensniveauer i henhold til typegodkendelsesordningen,
2. en statusoversigt og renoeringsplan for kloakanlæggene, og
3. en oversigt over områder, hvor kommunen er indstillet på at ophæve tilslutningspligten helt eller delvist.

Lovforslaget indeholder på baggrund af spildevandsudvalgets indstillinger en ændret affattelse af miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 1.

Lovforslagets § 32, stk. 1, nr. 1, 6 og 7 er uændrede i forhold til de gældende regler.

Lovforslagets § 32, stk. 1, nr. 2 fastlægger, at kommunens spildevandsplan skal indeholde oplysninger om områder, hvor kommunalbestyrelsen er indstillet på at ophæve tilslutningsretten og -pligten helt eller delvist.

Baggrunden for dette forslag er, at udvalget har foreslået, at der fastsættes nærmere regler for hel eller delvis ophævelse af tilslutningsretten og -pligten, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Med henblik på at sikre kommunernes mulighed for at planlægge deres indsats på spildevandsområdet teknisk og økonomisk, finder udvalget det hensigtsmæssigt, at kommunerne i deres spildevandsplaner udpeger områder, hvor f.eks. håndteringen af tag- og overfladevand med miljømæssig og økonomisk fordel kan overlades til de enkelte grundejere, og hvor kommunen derfor er indstillet på at ophæve tilslutningsretten og -pligten for tag- og overfladevand.

For at kommunerne imidlertid ikke skal blive fastlåst planlægningsmæssigt, foreslår udvalget, at kommunerne skal lade en sådan udpegning af områder følges af et tidsbegrænset tilbud om tilbagebetaling af maksimalt 40 % af tilslutningsbidraget, hvor det er tilslutningsretten og -pligten for tag- og overfladevand, der ophæves, således at kommunen kan planlægge derudfra f.eks. ved etablering og dimensionering af bassiner.

Lovforslagets § 32, stk. 1, nr. 3 fastlægger, at kommunens spildevandsplan skal indeholde oplysninger om den eksisterende tilstand af kloakanlæg, samt planlagte fornyelser af disse.

Baggrunden for dette forslag er, at spildevandsudvalget har peget på et behov for at fremme kloakrenoveringsindsatsen af hensyn til en løbende opfølgning af aftalen mellem kommunerne og regeringen.

Udvalget anser det umiddelbart ikke som hensigtsmæssigt eller muligt at lave konkrete lovindgreb, der sikrer renoveringsindsatsen, men har peget på muligheden for at indarbejde kloakrenoveringen som et indsatsområde i den fremtidige kommunale spildevandsplanlægning, idet udvalget finder det naturligt, at kloakrenovering indgår på lige fod med nye kloakeringer i spildevandsplanerne.

Udvalget er opmærksom på, at spildevandsplanerne ikke er bindende, men vurderer alligevel, at en optagelse af kloakrenovering i spildevandsplanerne vil have en positiv effekt på udførelsen af kloakrenovering, idet planen politisk forpligter kommunalbe-

styrelsen. En manglende opfyldelse af planen vil medføre et forklaringsproblem over for borgerne, og kommunalbestyrelsen vil kunne komme under pres i den offentlige debat.

Udvalget har foreslået, at spildevandsplanen skal indeholde:

- en statusoversigt over kloakkernes tilstand i kommunen (f.eks. baseret på TV inspektioner), eller hvor en sådan endnu ikke findes, en tidsplan for hvornår, der er udarbejdet status over kloakoplande
- en renoveringsplan med målsætning og en prioritering af indsatsen
- en tidsrækkefølge samt økonomiplan (eventuelt som en del af den samlede tids- og økonomiplan)

Lovforslagets § 32, stk. 1, nr. 4 og 5 fastlægger, at kommunens spildevandsplan skal indeholde oplysninger om eksisterende og planlagte områder uden for kloakeringsområder, hvor der sker og skal ske afledning til nedslivningsanlæg, og hvor der sker og skal ske rensning svarende til et bestemt rensniveau.

Lovforslagets § 32, stk. 1, nr. 4 er primært en videreførelse af den eksisterende regel i miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 1, nr. 2.

Baggrunden for dette forslag er, at udvalget har foreslået udarbejdelse af en typegodkendelsesordning og hjemmel til at give påbud om nedslivning.

Spildevandsudvalget har i den forbindelse diskuteret planlægningsgrundlaget for sådanne beslutninger samt kompetencefordelingen mellem kommune og amt.

Proceduren omkring tilvejebringelse og beslutning af spildevandsplaner er blevet kraftigt afformaliseret gennem de senere år. I dag er det således kommunalbestyrelsen selv, der tilvejebringer og beslutter en spildevandsplan.

Ifølge de gældende regler skal der i den kommunale spildevandsplan i dag være en plan for, hvorledes spildevandsafledningen i det åbne land foregår. Dette er dog kun sket i begrænset omfang.

Ifølge den nuværende kompetencefordeling fastlægger amterne målsætninger for recipientkvaliteten, mens kommunerne vedtager en plan for, hvilke mindre spildevandsudledninger, der kan tillades.

Et flertal af udvalget er på den baggrund blevet enige om følgende procedure:

Amtsrådet fastlægger i samråd med kommunerne målene for de enkelte recipienter, enten gennem et regionplantillæg eller i forbindelse med en ordinær revision. Heri udpeger amtsrådet de forureningsfølsomme vandløb og søer og angiver, på baggrund af sin viden om vandmiljøtilstanden og forureningsbelastningen af den enkelte recipient, det højest miljø-

mæssigt tilladelige forureningsniveau for den samlede tilledning til den enkelte recipient. Blandt andet på grundlag heraf planlægger kommunalbestyrelsen kombinationen af kloakering, nedslivning og lokal rensning af nærmere angivet type m.v., der skal gælde for ejendomme i det åbne land.

Allerede i dag har nogle amter tilvejebragt et regionplangrundlag for spildevandsplanlægningen og for kommunernes indgreb overfor udledninger i det åbne land, i den udstrækning disse modvirker opfyldelsen af regionplanens målsætning for vandområderne. Der vil i disse tilfælde altså intet være til hinder for, at kommunerne allerede inden der foreligger en revideret spildevandsplan, kan meddele påbud om f.eks. nedslivning.

Udvalget har overvejet, hvordan det sikres, at det er den optimale spildevandsløsning, der vælges for delområder i det åbne land/spredt bebyggelse. Udvalget har lagt til grund, at der i de fleste tilfælde kan etableres nedslivningsanlæg, som er den billigste løsning. I mange situationer vil det være økonomisk fordelagtigt for et mindre antal ejendomme, der ligger i nærheden af hinanden, at etablere et fælles minianlæg for disse ejendomme, i stedet for at etablere minianlæg på de enkelte ejendomme. I enkelte situationer kan en kloakering og afledning til et centralt renseanlæg endog komme på tale.

Spildevandsplanen bør derfor indeholde en beskrivelse og vurdering af flere løsningsmodeller for de enkelte delområder, dvs. kloakering og afledning til centralt anlæg, kloakering og afledning til et mindre fællesanlæg og endelig afledning via enkeltejendomsanlæg. Såfremt en løsning med kloakering og afledning til mindre fællesanlæg er mere fordelagtig end enkeltejendomsanlæg, bør kommunen overveje at gennemføre projektet som et lille kommunalt anlæg. Som minimum bør kommunen tilbyde sin sagskundskab til gennemførelse af anlægget som et fælles privat anlæg.

Kommunernes spildevandsplanlægning bør være langsigtet, således at der for den enkelte grundejer er sikkerhed for, at et påbud om etablering af forbedret spildevandsrensning ikke efterfølgende med kort varsel erstattes af et krav om tilslutning til kloak eller et nyt påbud om yderligere forbedret rensning. Som udgangspunkt bør sådanne krav kun forekomme i forbindelse med nye regionplaner, hvor recipientmålsætningerne eller forudsætningerne for målsætningernes opfyldelse ændres.

Udvalget har i sine overvejelser forudsat, at typegodkendelsesordningen vil foreligge, inden kommunerne skal revidere spildevandsplaner.

Udvalget har på den baggrund med henblik på at sikre en forbedret og forstærket samordning mellem

amt og kommune peget på nogle tilføjelser til spildevandsplaners indhold samt til proceduren for tilvejebringelse af spildevandsplaner:

1. Kommunen skal have revideret sin spildevandsplan med hensyn til spildevandsafledningen i det åbne land senest 1½ år efter lovens vedtagelse, dog tidligst 1 år efter, at det første gang af en vedtaget regionplan eller et tillæg hertil fremgår, i hvilke delområder, der skal gennemføres en forbedret rensning af spildevandet fra det åbne land/ den spredte bebyggelse.
2. Sker der efterfølgende væsentlige ændringer i recipientkvalitetsmålsætningerne er kommunen forpligtet til at revidere spildevandsplanen senest 1 år efter den endelige vedtagelse af en revideret regionplan.
3. For områder, hvor der ikke er, eller ikke er planlagt fælles spildevandsrensning med en anlægskapacitet på mere end 30 PE, skal spildevandsplanen, eller et tillæg hertil, indeholde en inddeling i delområder med angivelse af miljømæssigt betingede fremtidige minimums nedslivnings- og/eller renseforanstaltninger, jf. typegodkendelsesordningen. Det skal endvidere fremgå om den forbedrede rensning bør gennemføres som enkelt-ejendomsanlæg eller som små fælles anlæg, og hvordan disse foranstaltninger tænkes iværksat.
4. Spildevandsplanen må ikke stride mod regionplanen, og angivelsen af nedslivnings- og/eller renseforanstaltninger skal være baseret på regionplanens udpegning af afstrømningsområder, der er afhængige af recipienternes følsomhed.
5. I forbindelse med udarbejdelsen af en revideret spildevandsplan, og før forslaget til spildevandsplanen offentliggøres, indhenter kommunalbestyrelsen amtets kommentarer for så vidt angår uoverensstemmelser mellem de i regionplanen fastlagte målsætninger for vandområderne, og spildevandsplanens inddeling i delområder med angivelse af miljømæssigt betingede fremtidige minimums nedslivnings- og/eller renseforanstaltninger.

Udvalget har ment at burde koncentrere sine forslag om at sikre, at der udarbejdes reviderede spildevandsplaner i overensstemmelse med recipientkvalitetsmålsætningerne i regionplanerne. Efter forslaget er amterne ikke tillagt nogen formel kompetence til at foretage en vurdering af, hvorvidt der er overensstemmelse mellem spildevandsplanens og regionplanens krav. Udvalget finder, at det først må vises i praksis, hvorvidt kommunerne lever op til deres forpligtelser, jf. regionplanernes og spildevandsplanernes indhold, inden der eventuelt søges tilvejebragt hjemmel til, at amtskommunerne kan indbringe en

tvist med en kommune for Miljøstyrelsen eller, at uoverensstemmelserne på anden måde kan blive bragt i orden.

Amterne ajourfører allerede i dag fortegnelser over antallet af ejendomme i de enkelte kommuner fordelt i de forskellige rensetyper/klasser i et samarbejde med kommunerne.

For at sikre en løbende opfølgning foreslår udvalget, at amterne 1 gang om året til Miljøstyrelsen indberetter opgørelser over antallet af ejendomme i det åbne land/den spredte bebyggelse i den enkelte kommune, hvor spildevandsplanen er bragt i overensstemmelse med regionplanen samt antallet af ejendomme hvor spildevandsrensningen/afledningen er bragt i overensstemmelse med spildevandsplanen. Kommunerne bistår amterne med udarbejdelsen af disse opgørelser. Udvalget finder, at disse indberetninger vil kunne danne grundlag for en status over udviklingen og behovet for ændring af procedurereglerne.

Udvalget anbefaler desuden, at ministeren, når der foreligger en typegodkendelsesordning, snarest melder ud til kommunerne, at de ikke skal være tilbageholdende med påbud i det åbne land.

Ved revision af spildevandsbekendtgørelsen vil der blive ændret i kravene til spildevandsplaners indhold og i proceduren for tilvejebringelse af spildevandsplanerne i overensstemmelse med udvalgets overvejelser herom.

Til § 2

Til nr. 1

Ifølge den gældende lovs § 2, stk. 6 skal tilslutningsbidraget for erhvervsjendomme beliggende i landzone fastsættes i overensstemmelse med den afledningsret, der tillægges ejendommen som følge af bestemmelserne i lov om planlægning.

Bestemmelsen har givet anledning til en del problemer i praksis, da der ikke i alle tilfælde er tillagt ejendommene en afledningsret efter bestemmelserne i lov om planlægning.

I forbindelse med de øvrige foreslåede ændringer i reglerne om opkrævning af tilslutningsbidrag, har spildevandsudvalget fundet, at man også må foretage en ændring af reglerne om opkrævning af tilslutningsbidrag i landzone, således at ejendomme i landzone bliver sidestillet med tilsvarende ejendomme i byzone.

Lovforslaget ophæver i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger den hidtidige bestemmelse i § 2, stk. 6. Opkrævning af tilslutningsbidrag fra ejendomme i landzone er i lovforslaget foreslået regule-

F. t. l. vedr. miljøbeskyttelse m.v.

ret sammen med de øvrige regler om opkrævning af tilslutningsbidrag, jf. lovforslagets § 2, nr. 2.

Til nr. 2

Ifølge de nugældende regler om opkrævning af tilslutningsbidrag, pålignes ejendomme, der ikke tidligere har været inddraget under et offentligt spildevandsanlæg, tilslutningsbidrag på baggrund af en fordeling af de faktiske udgifter ved etableringen af det nødvendige ledningssystem i det pågældende kloakopland efter det matrikulære grundareal, hvorfra spildevandet kan tilledes det offentlige spildevandsanlæg.

Kommunalbestyrelsen fastsætter et maksimum for tilslutningsbidragets størrelse, der pr. boligenhed eller pr. 800 m² grundareal for erhvervsjendomme ikke kan overstige et i loven fastsat maksimum for tilslutningsbidragets størrelse på 30.000 kr. inklusiv moms. I områder, hvor der alene kan tilsluttes husspildevand til kloakkerne, kan tilslutningsbidraget dog højst fastsættes til 60 % af de nævnte bidrag.

For erhvervsjendomme i landzone gælder en særregel i lovens § 2, stk. 6, hvorefter tilslutningsbidrag skal fastsættes i overensstemmelse med den afledningsret, der tillægges ejendommen som følge af bestemmelserne i lov om planlægning.

Reglerne for opkrævning af tilslutningsbidrag har varieret meget i tidens løb. Før lovændringen i 1992 var der således ingen loft over tilslutningsbidraget, ligesom dette kunne fastsættes uafhængigt af de faktiske omkostninger.

Spildevandsudvalget har anbefalet, at der i stedet for et maksimum for tilslutningsbidrag, som det er gældende i dag, indsættes et for alle kommuner gældende standardtilslutningsbidrag på 30.000 kr. eksklusiv moms, reguleret efter et af Danmarks Statistik udarbejdet reguleringstal baseret på bygge- og anlægsomkostninger. Dette bidrag skal opfattes som en slags indmeldelsesgebyr for at deltage i fællesskabet, ligesom man f.eks. betaler et oprettelsesgebyr, når man får installeret en telefon. Bidraget skal primært dække kloakforsynings anlægsomkostninger, men i det omfang de indkomne tilslutningsbidrag overstiger anlægsomkostningerne, skal de gå til dækning af driftsomkostninger, ligesom driftsbidragene i dag kan bruges til at dække anlægsomkostningerne.

Baggrunden for dette forslag er:

- at udgifterne til en kloakering normalt vil overstige det maksimumbeløb, man kan opkræve efter den gældende lov,
- at en nyudstykket grund i et allerede kloakeret område kan blive tilsluttet meget billigere end

stamparcellen og de øvrige ejendomme i bebyggelsen,

- at der er stor variation i det tilslutningsbidrag, som kommunerne fastsætter i deres betalingsvedtægt, hvilket medfører ulighed og konkurrence mellem kommunerne,
- at opkrævning efter de nugældende regler bliver betragtet som kompliceret og besværligt at administrere,
- at borgerne har svært ved at forudse, hvor stort et bidrag, de skal betale,
- at en valgfri fastsættelse af tilslutningsbidraget kan medføre væsentlige forskelle i de økonomiske konsekvenser for ejendomme, der kloakeres, og ejendomme i det åbne land, hvor der skal ske en forbedret spildevandsrensning,
- at en valgfri fastsættelse af tilslutningsbidraget kan betyde, at der ved fastsættelse af lave tilslutningsbidrag kun kan tilbagebetales beskedne beløb i forbindelse med udtræden for tag- og overfladevand, idet tilbagebetalingsbeløbet i så tilfælde udgør maksimalt 40 % af tilslutningsbidraget, jf. lovforslagets § 4a. Valgfri fastsættelse af tilslutningsbidraget vil da ikke fremme incitamentet til at udtræde af fællesskabet for tag- og overfladevand.

Ved at indsætte et standardbidrag vil man kunne forenkle regelsættet, lette administrationen i kommunerne og sikre ensartede regler i hele landet. Man vil endvidere udvide det solidariske princip i loven og gøre reglerne lettere at forstå og mere gennemskuelige for borgerne, hvorved kommunerne, tilsynsrådene og domstolene må antages at blive sparet for en del sagsbehandling.

Lovforslaget indeholder i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger en ændring af lovens § 3, stk. 3-5.

Tilslutningsbidragets forfaldstidspunkt er uændret i forhold til de gældende regler, og tilslutningsbidragene reguleres fortsat årligt efter et af Danmarks Statistik udarbejdet reguleringstal baseret på bygge- og anlægsomkostninger. Standardtilslutningsbidraget på 30.000 eksklusiv moms regnes fra lovens ikrafttræden og pristalsreguleres fra dette tidspunkt.

For erhvervsjendomme i landzone er der i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger af at sidestille ejendomme i landzone med tilsvarende ejendomme i byzone, indsat en bestemmelse om, at der for erhvervsjendomme i landzone beregnes et tillagt grundareal ud fra bebygget areal og en skønnet bybyggelsesprocent, hvorefter standardtilslutningsbidrag fastsættes til 30.000 kr. eksklusiv moms pr. 800 m² grundareal, ligesom for ejendomme i byzone.

Der skal beregnes et tillagt grundareal for erhvervsjendomme i landzone for at tage højde for de ofte store arealer i landzone. Formålet er så vidt muligt at sidestille erhvervsjendomme i landzone med erhvervsjendomme i byzone. Det tillagte grundareal skal beregnes ud fra bebygget areal og en skønnet bebyggelsesprocent. Det bebyggede areal udgøres af arealet på alle bygninger, hvorfra der skal tilledes spildevand til det offentlige kloaksystem. Den skønnede bebyggelsesprocent skal bygge på den formodede gennemsnitlige bebyggelsesprocent for en tilsvarende erhvervsjendom i byzone. Det på baggrund heraf beregnede tillagte grundareal udgør grundlaget for betaling af standardtilslutningsbidraget på 30.000 kr. eksklusiv moms pr. 800 m² grundareal.

En landbrugsejendom med et stuehus på 200 m², et mælkerum på 50 m² og en lade med afløb på 100 m² har således et bebygget areal på 350 m². Hvis man skønner bebyggelsesprocenten til 25 for en tilsvarende virksomhed i byzone, får ejendommen tillagt et areal på 1400 m² og skal således betale for 2 boligenheder, dvs. 60.000 kr.

Reglen om, at et tilslutningsbidrag højst kan fastsættes til 60 pct. af det i stk. 4 nævnte maksimumbidrag, i områder hvor der alene kan tilsluttes husspildevand til kloakkerne, bibeholdes i lovforslaget, idet reglen dog tilpasses ændringerne i stk. 4 og omformuleres, således at tilslutningsbidraget for ejendomme, der ikke er tilsluttet for tag- og overfladevand, skal fastsættes til 60 pct. af det i stk. 4 nævnte standardtilslutningsbidrag på 30.000 kr. eksklusiv moms. I områder, hvor tag- og overfladevand ikke tilsluttes til kloak, skal tilslutningsbidraget således udgøre 18.000 kr. eksklusiv moms pr. boligenhed/800 m².

Der er med omformuleringen ikke tilsigtet nogen realitetsændring, idet den tidligere formulering er blevet fortolket således, at i de tilfælde, hvor ledningssystemet ikke er dimensioneret til at medtage tag- og overfladevand fra området, skal der kun betales 60 pct. af det bidrag, der ellers skulle være betalt efter stk. 4.

Til nr. 3

Der er i den nugældende betalingsvedtægslov ingen særlige regler om, hvordan en ejendom, der en gang har været tilsluttet den offentlige kloak, men efterfølgende har fået ophævet sin tilslutningsret og -pligt, er stillet i tilfælde af, at ejendommen ønskes gentilsluttet. Det skyldes, at der tidligere har været en administrativ praksis om, at en ejendom, der var tilsluttet offentlig kloak, var omfattet af en endelig tilslutningsret og -pligt, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Der kan i medfør af betalingsvedtægsloven ikke opkræves tilslutningsbidrag fra ejendomme, der er en gang har været tilsluttet eller har betalt tilslutningsbidrag til et offentligt spildevandsanlæg. En ejendom, der har fået ophævet sin tilslutningsret og -pligt og på et senere tidspunkt ønsker at genindtræde i kloakfællesskabet, skal således efter de nugældende regler ikke betale herfor, uanset om kloakforsyningen har afholdt udgifter i forbindelse med gentilslutningen eller ej.

Lovforslaget indeholder en regel om, at ejendomme, som hel eller delvist har fået ophævet tilslutningsretten og -pligten ved generhvervelse af retten og pligten til at aflede spildevand kan pålignes tilslutningsbidrag, idet tilslutningsbidraget ikke kan overstige de af kloakforsyningen faktisk afholdte udgifter i forbindelse med generhvervelsen af retten og pligten til at aflede og maksimalt kan udgøre det i stk. 4 angivne standardtilslutningsbidrag.

Begrundelsen herfor er, at udgifterne til ledningssystemet for en tidligere tilsluttet ejendom typisk er afholdt. Ved en gentilslutning vil kloakforsyningen således som udgangspunkt kunne bruge de tidligere lagte ledninger til at opfylde forsyningspligten, og det er således ikke rimeligt, at kloakforsyningen skal kunne opkræve et standardtilslutningsbidrag, svarende til en ejendom, der aldrig har været tilsluttet. I det omfang kloakforsyningen imidlertid har udgifter i forbindelse med gentilslutningen, f.eks. til lægning af en ny ledning eller ekstraordinær renovering/vedligeholdelse af den eksisterende ledning, skal kloakforsyningen kunne opkræve disse, idet bidraget dog maksimalt kan andrage standardtilslutningsbidraget for en nyttilslutning.

I lovforslagets § 4a er der indsat hjemmel til, at kloakforsyningen i forbindelse med ophævelse af en ejendoms tilslutningsret og -pligt kan fortage en hel eller delvis tilbagebetaling af det tilslutningsbidrag, som ejendommen ville kunne opkræves på tilbagebetalingstidspunktet, såfremt ejendommens skulle nyttilsluttes.

Som følge heraf er det i lovforslaget fastsat, at en ejendom ved gentilslutning som minimum skal betale det beløb, som ejendommen ved ophævelse af tilslutningsretten og -pligten eventuelt har fået tilbagebetalt efter lovforslagets § 4 a.

Til nr. 4

Der er i de eksisterende betalingsregler ingen regulering af betalings spørgsmål i forbindelse med en udtræden af kloakopland.

Spildevandsudvalget har anbefalet, at der sker en regulering af betalings spørgsmål i forbindelse med ophævelse af tilslutningsretten og -pligten.

Udvalget har anbefalet, at der ved udtræden af kloakopland som udgangspunkt ikke skal ske nogen tilbagebetaling, da kloakforsyningen allerede har afholdt de anlægsudgifter, som tilslutningsbidraget skal dække. Udvalget finder dog, at der i visse situationer kan blive tale om, at kloakforsyningen foretager en tilbagebetaling eller kræver økonomisk kompensation for at acceptere en udtræden.

Problemet vedrørende betaling ved udtræden er først og fremmest aktuelt i følgende 2 situationer:

1. En ejendom/virksomhed, der er tilsluttet det offentlige kloakanlæg, ønsker at udtræde af kloakopland.
2. En ejendom/virksomhed, der er tilsluttet for tag- og overfladevand, ønsker at bortskaffe dette vand via lokal nedsivning.

Udvalget har peget på 2 tilfælde, hvor udvalget kan forestille sig en tilbagebetaling:

1. Kommunen har valget mellem at tillade en virksomhed at udtræde eller foretage en udgiftskrævende udbygning af et renseanlæg. Kommunen skal kunne sandsynliggøre, at den ved at tillade en udtræden undgår at skulle foretage en større udbygning af et renseanlæg. Kommunen skal desuden sandsynliggøre, at den efter en virksomheds udtræden ikke vil stå tilbage med en uudnyttet ekstracapacitet, der vil være til større økonomisk skade for de øvrige tilsluttede end en udbygning af et renseanlæg.
2. Kommunen ved at tillade udtræden for enkelt-ejendomme for så vidt angår tag- og overfladevand undgår at skulle foretage omfattende investeringer i bassinudbygning, større ledningsdimensionering og lignende. Samtidig skal kommunen sikre sig, at de penge, der tilbagebetales, anvendes til en lokal løsning, f.eks. nedsivning, på egen grund.

Udvalget har endvidere peget på 1 tilfælde, hvor udvalget kan forestille sig, at kloakforsyningen kan kræve penge for udtræden:

1. Kommunen kan sandsynliggøre, at den har etableret et særligt anlæg til behandling af en bestemt virksomheds spildevand, og at dette anlæg endnu ikke er afskrevet, forudsat at anlægget ikke kan udnyttes på anden vis.

Den økonomiske kompensation, som kommunalbestyrelsen kan kræve, kan ikke overstige de anslåede omkostninger ved at tillade en udtræden.

Kommunen må i sin skønsmæssige vurdering af, om der skal ske en økonomisk opgørelse i forbindelse med en konkret udtræden, lade dette ske i overensstemmelse med kloakforsyningens interesser, og ikke tage for kloakforsyningen uvedkommende hensyn til en virksomheds økonomi.

Udvalget har af praktiske grunde foreslået, at tilbagebetalingsbeløbet maksimeres, således at det maksimalt må andrage det tilslutningsbidrag, ejendommen kan opkræves på tilbagebetalingstidspunktet, vel vidende at der kan være forskel på det tilslutningsbidrag, som grundejeren i sin tid ved tilslutningen har betalt, og det tilslutningsbidrag, der kan opkræves på tilbagebetalingstidspunktet.

Udvalget har overvejet muligheden for tilbagebetaling af det beløb, der oprindeligt er blevet betalt, men har ud fra en samlet vurdering fundet, at tilbagebetalingsbeløbet bør være lig maksimums tilslutningsbidraget på det tidspunkt, hvor udtræden skal finde sted, da det ofte kan være svært at finde frem til, hvad der oprindeligt er betalt, ligesom der er nogen virksomheder, der aldrig har betalt. Et loft skal varetage hensynet til ensartethed.

Såfremt man alene udtræder for tag- og overfladevand, skal tilbagebetalingsbeløbet maksimeres ligesom tilslutningsbidraget, hvilket på nuværende tidspunkt vil sige 40 % af tilslutningsbidraget.

Lovforslaget indeholder en hjemmel for kommunalbestyrelsen til at foretage en tilbagebetaling ved hel eller delvis ophævelse af en ejendoms tilslutningsret og -pligt i overensstemmelse med udvalgets forslag.

Det forventes, at muligheden for at ophæve tilslutningspligten for tag- og overfladevand kombineret med muligheden for at få tilbagebetalt 40 % af tilslutningsbidraget på tilbagebetalingstidspunktet, hvilket ved et standardtilslutningsbidrag på 30.000 kr. eksklusiv moms vil beløbe sig til 12.000 kr. eksklusiv moms, vil give praktisk mulighed for og skabe økonomisk basis for etablering af faskiner til lokal nedsivning af regnvand i videre omfang.

Tilbagebetaling skal ifølge lovforslaget gøres betinget af etablering af alternativ bortskaffelse. Der er i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 lagt op til, at der skal opnåes tilladelse til alternativ bortskaffelse, før at der kan opnåes tilladelse til hel eller delvis udtræden af kloakfællesskabet.

Til nr. 5

Ved påbud om forbedret rensning efter den nugældende miljøbeskyttelseslovs § 30 er det ejeren af ejendommen, der selv skal bekoste den forbedrede rensning. Den nuværende ordning bygger således på en fuldstændig egenfinansiering.

Der er i lovforslaget lagt op til, at kommunalbestyrelsen, i tilfælde af, at den har givet et påbud til helårsboliger efter miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 4 om forbedret spildevandsrensning for en eksisterende udledning, skal følge påbuddet af et tilbud om medlemskab af kloakforsyningen. Medlemskabet in-

debærer, at kloakforsyningen skal forestå udførelse, drift og vedligeholdelse af det påbudte spildevandsanlæg på ejerens vegne, mod at ejendommen betaler standardtilslutningsbidrag og vandafledningsbidrag svarende til en ejendom, der er tilsluttet et offentligt spildevandsanlæg, jf. betalingslovens §§ 2 og 3.

Det etablerede anlæg skal være privatejet, idet ejeren skal være kontraktligt forpligtet til at lade kloakforsyningen forestå udførelse, drift og vedligeholdelse af anlægget.

Baggrunden for denne ordning er, at etablering af renseforanstaltninger i det åbne land kan være såvel dyrere som billigere end at blive tilsluttet den offentlige kloak. De ejendomme, der kan etablere og drive rensningen billigere selv, end et medlemskab af kloakforsyningen ville koste, må formodes at afslå tilbuddet om medlemskab af kloakforsyningen og selv bekoste spildevandsrensningen. De ejendomme, for hvem etableringen og driften af rensningen vil være dyrere, må formodes at modtage tilbuddet.

Formålet med ordningen er således at stille de dårligst stillede i det åbne land på lige fod med dem, der er tilsluttet kloakforsyningen.

Argumentet for en sådan ligestilling er, at kommunerne vil have lettere ved at opnå grundejernes forståelse for et påbud, hvis der kan tilbydes en finansieringsordning, der ikke er dyrere end tilslutning til et offentligt spildevandsanlæg.

Et medlemskab af kloakforsyningen indebærer, at den ejendom, der accepterer tilbuddet om medlemskab, bliver solidarisk med de ejendomme, der er tilsluttet kloakforsyningen.

Til § 3

Både ændringen i miljøbeskyttelsesloven og lov om betalingsregler for spildevandsanlæg skal træde i kraft den 1. juli 1997.

Til § 4

I overensstemmelse med de hidtidige overgangsregler i lov om betalingsregler for spildevandsanlæg finder ændringerne i betalingsvedtægtsloven anvendelse på alle betalingsvedtægter, der udarbejdes efter lovens ikrafttræden, idet der senest den 1. juli 1998 skal være udarbejdet en fælles betalingsvedtægt i overensstemmelse med loven.

Skriftlig fremsættelse (18. december 1996)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v. (Spildevandsrensning i det åbne land m.v.).

(Lovforslag nr. L 128).

Renseanlæggene og de større enkeltledere er nu ved at have gennemført den forbedrede rensning af spildevandet, som var forudsat med Vandmiljøplanen. I takt hermed er det åbne lands andel af de samlede punktkildeudledninger vokset og udgør nu en forholdsmæssig stor andel set i forhold til det relativt begrænsede antal ejendomme i det åbne land. Samtidigt viser Vandmiljøplanens overvågningsprogram, at vandområderne lokalt ikke opfylder de fastsatte målsætninger.

På den baggrund lægges der med det fremlagte lovforslag op til, at der skal ske en forbedret spildevandsrensning i det åbne land. Det foreslås således, at kommunernes mulighed for at give påbud styrkes derved, at kommunerne får mulighed for at give påbud om nedsivning. Derudover skal der i tilknytning til lovforslaget udarbejdes en typegodkendelses-

ordning for minirensanlæg, ligesom kravene til kommunernes spildevandsplaner skærpes. Nedsivningsanlæg, der er de billigste, vil have første prioritet, mens typegodkendte minirensanlæg vil have anden prioritet.

Det skønnes, at krav om forbedret rensning vil være relevant for 60.000 – 70.000 ejendomme ud af de i alt 240.000 helårsboliger i det åbne land.

Forslaget indeholder derudover en finansieringsløsning, hvorefter de grundejere, der får et påbud om forbedret rensning, samtidigt får tilbud om medlemskab af kloakforsyningen, således at en ejendom i det åbne land bliver økonomisk sidestillet med en ejendom, der er tilsluttet kloakforsyningen.

Endelig foreslås der indsat en hjemmel til at fastsætte nærmere regler for ophævelse af tilslutningsretten og -pligten, ligesom opkrævningen af tilslutningsbidraget foreslås forenklet ved fastsættelse af et standardtilslutningsbidrag. Dermed sikres bl.a. et økonomisk incitament til etablering af faskiner for regnvand.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget med bemærkninger, anbefaler jeg lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.